

KÚRIA

Bfv.I.522/2018/11. szám

A Kúria Budapesten, a 2019. év március hó 5. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője, a II. rendű terhelt védője, a III. rendű terhelt védője, és az V. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapest Környéki Törvényszék 20.B.82/2012/209. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.241/2017/15. számú ítéletét **I. rendű** terhelt, **volt rendőr zászlós II. rendű** terhelt, **III. rendű** terhelt és **V. rendű** terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozók, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthatnak be.

I n d o k o l á s

A Budapest Környéki Törvényszék a 2017. május 22. napján kihirdetett 20.B.82/2012/209. számú ítéletében bűnösnek mondta ki

- I. rendű terheltet társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntetében [1978. évi IV. törvény 228. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontjai], társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 275. § (1) bekezdés b) pontja] és felbujtóként elkövetett lopás büntetében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pontja],
- rendőr zászlós II. rendű terheltet társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntetében [Btk. 304. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontjai] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontja],
- III. rendű terheltet társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntetében [Btk. 304. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontjai], és
- V. rendű terheltet rablás büntetében [1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés II. fordulata].

Ezért a törvényszék

- I. rendű terheltet halmazati büntetésül nyolc év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és kilenc év közügyektől eltiltásra,
- rendőr zászlós II. rendű terheltet halmazati büntetésül hat év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, hét év közügyektől eltiltásra és szolgálati viszonyának megszüntetésére,

- III. rendű terheltet öt év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és hat év közügyektől eltiltásra,
 - V. rendű terheltet három év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és négy év közügyektől eltiltásra
- ítélte azzal, hogy a II., III. és V. rendű terheltek a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

E terheltek vonatkozásában a védelmi fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2017. december 7. napján kihirdetett 2.Bf.241/2017/15. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és

- I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekményeket társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntettének [Btk. 304. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont], társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] és felbujtóként elkövetett lopás büntettének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] minősítette, halmazati szabadságvesztés büntetése tartamát öt év hat hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát öt évre,
- volt rendőr zászlós II. rendű terhelt halmazati szabadságvesztés büntetésének tartamát négy év hat hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát négy évre,
- III. rendű terhelt szabadságvesztés büntetését három évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát három évre enyhítette.

Az ítéltábla rendelkezett arról, hogy az I. rendű terhelt is a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt esetében a szolgálati viszony megszüntetése katonai büntetést mellőzte, a közügyektől eltiltást V. rendű terhelt tekintetében is mellékbüntetésként tekintette kiszabottnak. Pontosította továbbá a terheltek előzetes fogvatartása időpontjának adatait, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét e terheltek vonatkozásában helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen I. rendű terhelt védője 2018. március 19. napján a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 416. § (1) bekezdés b) pontjára, volt rendőr zászlós II. rendű terhelt védője 2018. március 28. napján a régi Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára, III. rendű terhelt védője 2018. április 11. napján a régi Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára, és V. rendű terhelt védője 2018. március 5. napján a régi Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

1. Az I. rendű terhelt védőjének álláspontja szerint a jogerős ítéletben a bűncselekmény törvénysértő minősítése és a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. Indokolása szerint az I. rendű terhelt által elkövetett egyik cselekmény jogellenes fogvatartás büntettéként minősítése törvénysértő. Hivatkozott a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 29. § (8) bekezdésében, 33. § (2) bekezdés a) pontjában, valamint a Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 38. § (1) bekezdésében foglaltakra. Vitatta a bíróság azon álláspontját, hogy ha az intézkedő rendőr ismeri az eljárás alá vont személyt, vagy vele szemben már intézkedett, akkor személyazonossága nem lehet

kétséges. Az igazoltatás végrehajtásakor az intézkedő rendőrnek, jelen esetben az I. rendű terheltnek ismernie kellett volna az eljárás alá vont **sértett** nevén és pontos születési adatain túl az anyja születési, családi és utónevét is. A személyazonosító adatokkal a priorálásokat kell végrehajtania, és szükség esetén igazoltató lapot kell kiállítani. A törvényben meghatározott személyazonosító adatok ismerete kizárt még akkor is, ha egy vagy akár több intézkedés már végrehajtásra került az igazoltatott személlyel szemben.

Így álláspontja szerint a rendőri intézkedés, az igazoltatás megkezdésének jogszabályi előfeltételei a jelen esetben fennálltak, ez független az intézkedő és az intézkedés alá vont érzéseitől, kapcsolatától. Az intézkedés során továbbá **sértettel** szemben bilincset alkalmaztak, ami kényszerítő eszköznek minősül. Erre figyelemmel előállítása a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 43. § (1) bekezdésére, illetőleg 57. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. Így az előállítás nem volt jogellenes, ezért az I. rendű terhelt cselekménye nem jogellenes fogvatartásnak, hanem - a bűnössége megállapítása esetén - az 1978. évi IV. törvény 226. § (1) bekezdése szerinti bántalmazás hivatalos eljárásban büntettének minősülhet, amely cselekmény három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mivel pedig a (rég) Be. 201. § (1) bekezdés a) pontja szerint a titkos adatszerzésnek öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény esetén van helye, ez esetben a titkos adatszerzés eredményei nem lettek volna felhasználhatók a 2. vádpont esetében.

A felülvizsgálati indítvány szerint továbbá az ügy IV. rendű terheltje 2010. szeptember 16. napján történt gyanúsított kihallgatása jogszabályba ütköző módon került végrehajtásra. Az elsőfokú bíróságon 2013. augusztus 26. napján a IV. rendű terhelt a tanács elnökének többszöri figyelmeztetését követően is kijelentette, hogy a kihallgatást végző ügyész azt mondta, hogy más húrokat is meg tud pengetni, a IV. rendű terhelt felesége csinált az I. rendű terhelttel egy hülyeséget, amiről az ügyész is tudott. A IV. rendű terhelt szerint azért tette az előzőekben megjelölt gyanúsított vallomását, hogy a feleségének ne legyen baja semmilyen téren. A védő szerint e terhelti kijelentés kényszervallatás büntettének gyanúját kelti. A bűncselekmény elkövetése útján, valamint más tiltott módon szerzett bizonyítékot pedig az eljárás során bizonyítékként értékelni nem lehet. A IV. rendű terhelt kihallgatásakor ezért az önvádra kötelezés tilalma pszichikai ráhatással sérült, így vallomása, mint a büntetőeljárás szabályaival ellentétesen szerzett bizonyíték, a büntetőeljárás során nem használható fel. Ezért azt a bíróságnak ki kellett volna rekesztenie a mérlegelés köréből.

Az elsőfokú bíróság ezzel szemben az 1. vádpont kapcsán

rendelkezésre álló bizonyítékok közül az I. rendű terhelt vonatkozásában egyedül a IV. rendű terhelt vallomását fogadta el. A másodfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint a IV. rendű terhelt hivatkozott módon beszerzett vallomása nem minősül törvénytelenül beszerzett bizonyítéknak, a védő nem értett egyet. Álláspontja szerint **a** sértett tanúkénti kihallgatása is az eljárási szabályok megsértésével történt, mert az eljáró ügyész a kihallgatást megelőzően lejátszotta a tanú részére az I. rendű terhelt és az 1. számú tanú között folytatott, és a titkos adatszerzés során rögzített telefonbeszélgetést, ami a vád tárgyává tett cselekmény legapróbb részleteit is tartalmazza. Ezen felül az ügyész azt is közölte a tanúval a kihallgatása előtt, hogy van egy hangfelvétel, és az I. rendű terheltet már meghallgatták. Mindez a védő szerint a régi Be. 181. § (1) bekezdésébe és 88. § (1) bekezdésébe ütközött, így e tanúvallomás is helyre nem hozhatóan jogellenesen beszerzett bizonyíték, ami nem használható fel az eljárásban.

Sérelmezi továbbá a felülvizsgálati indítvány, hogy a 2016. április 8-án tartott tárgyaláson változás történt az egyik ülnök személyében, a tanácsváltozás ellenére azonban a bíróság az eljárást nem ismételte meg. Az új ülnök nem ismerhette meg a 2. tényállási pont vonatkozásában a nyomozás során tett gyanúsítottai vallomásokat, és a bíróságon a 2. vádpont ismertetését követően tett terhelti nyilatkozatokat. Ezzel a felülvizsgálati indítványban foglaltak szerint megvalósult a régi Be. 373. § (1) bekezdés II. a) pontjában meghatározott abszolút hatályon kívül helyezési ok.

Mindezek alapján az I. rendű terhelt védője a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság új eljárásra utasítását indítványozza.

2. A volt rendőr zászlós II. rendű terhelt védője elsődlegesen arra hivatkozott, miszerint az elsőfokú és a másodfokú bíróság ítéletének meghozatalára a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor, mivel az elsőfokú bíróság előtt a II. rendű terhelt vonatkozásában a perbeszédet olyan védő tartotta meg, aki arra nem volt jogosult. Ezáltal a tárgyalás egy részének megtartására olyan személy távollétében került sor, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező lett volna. A II. rendű terhelt védője - **I.védő** - a perbeszéd idején kórházi kezelés alatt állt, ezért nem tudta megtartani a perbeszédet, és arra állítása szerint helyettesítési megbízást sem adott senkinek. Tényként fogadja el a felülvizsgálati indítvány, hogy a II. rendű terhelt **II.védőnek** is meghatalmazást adott az ügyben, álláspontja szerint azonban a vezető védő továbbra is **I.védő** maradt, ezért neki vagy az általa kijelölt védőnek kellett volna megtartania a perbeszédet. Véleménye szerint **II.védő** védőként eljárhatott az adott tárgyalási napon, perbeszéd

megtartására azonban nem volt jogosult, mivel **I.védőt** nem nyilatkoztatták arra vonatkozóan, hogy hozzájárul-e ahhoz, hogy másik védő tartsa meg a perbeszédet. Ezen eljárási szabálysértés véleménye szerint a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolja.

A felülvizsgálati indítvány szerint továbbá az ülnök személyében bekövetkezett változás miatt az elsőfokú bíróságnak ismertetnie kellett volna a korábbi tárgyalás anyagát, ez azonban ténszerűen nem történt meg, az elsőfokú bíróság megsértette a Be. 287. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakat, és megvalósult a Be. 373. § (1) bekezdés II. a) pontja második fordulatóban meghatározott eljárási szabálysértés is, ezért a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyezni.

Kifogásolta a felülvizsgálati indítvány azt is, hogy az elsőfokú bíróságnak a tanácsváltozás után az ügyben keletkezett hangfelvételt ismételtlen le kellett volna játszania, ez azonban nem történt meg. Emiatt az bizonyítékként nem használható fel, és mivel a hangfelvétel az egyik leginkább releváns bizonyíték az ügyben, felhasználhatóságának hiánya pedig a II. rendű terhelt felmentését eredményezi.

A védő erre figyelemmel az elsőfokú ítélet indokolását a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétesnek tartja.

A felülvizsgálati indítvány tévesnek tartja a cselekmény jogellenes fogvatartás büntettének minősítését is a bántalmazás hivatalos eljárásban büntette helyett. Indokai szerint nem cáfolható, hogy a II. rendű terhelt tudattartalma azt a körülményt fogta át, hogy a sértett előállítására azért került sor, mert nem volt nála személyi igazolvány, ezért a tudata nem terjedt ki arra, hogy a sértett előállítása jogszerűtlenül, törvényi feltételek hiányában történik. Elmaradt annak az ítéleti tényállásban való rögzítése is, hogy a II. rendű terhelt tudott arról a tényről, hogy a sértettnél volt személyi okmány. Az elsőfokú ítélet indokolása csak feltételes módban tartalmazza, hogy a II. rendű terheltnek fel kellett ismernie, hogy az I. rendű terhelt haragszik a sértettre. A másodfokú ítélet sem tartalmaz olyan egyértelmű tényállás kiegészítést, hogy a II. rendű terhelt tudott volna arról, hogy a sértett előállítása kizárólag bosszúból történik.

Mindezekből álláspontja szerint az következik, hogy a II. rendű terhelt a sértett előállítását törvényesnek ítélte meg, tudata azt fogta át, hogy a sértett jogszerűen került előállításra. Az előállításról továbbá az I. rendű terhelt, mint járőrparancsnok döntött, annak jogszerűségét a II. rendű terhelt nem kérdőjelezhetette meg, mivel annak jogszerűtlenségéről a megállapított tényállás szerint nem tudhatott. Ezért a II. rendű

terhelt terhére nem állapítható meg a jogtalan fogvatartás bűncselekménye, csupán a bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekménye állapítható meg, amelynek az elkövetéskori büntető törvény szerinti három éves büntetési tétele lényegesen enyhébb az elbíráláskori törvényben meghatározott tételkeretnél, mind a jogellenes fogvatartás büntette, mind a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette tekintetében.

A felülvizsgálati indítvány sérelmezi továbbá a jogellenes fogvatartás aljas indokból vagy célból elkövetettként minősítését, mert a védő álláspontja szerint semmilyen adat nem merült fel arra vonatkozóan, hogy a II. rendű terhelt az I. rendű terheltet ért sérelem megtorlásában akart volna közreműködni. Irrelevánsnak tartja a minősített eset tekintetében, hogy a sértett feljelentéssel fenyegette meg az eljáró rendőroket, mert meglátása szerint nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a II. rendű terhelt emiatt vett volna részt a sértett bántalmazásában.

Mindezek alapján elsődleges indítványa a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt felmentésére, másodlagos indítványa a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítására, harmadlagosan pedig a cselekmény minősítésének megváltoztatására és a bántalmazás hivatalos eljárásban büntetnének minősítésére, avagy az aljas indokból vagy célból történő elkövetés, mint minősített eset mellőzésére, és emellett a kiszabott büntetés enyhítésére irányult.

3. A III. rendű terhelt védője a régi Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira hivatkozással terjesztette elő a felülvizsgálati indítványt.

Álláspontja szerint sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem adott megfelelő magyarázatot arra, hogy a polgárőr tanúk vallomását miért zárták ki a bizonyítékok köréből, és miért a többször önellentmondást produkáló sértett vallomását fogadták el irányadónak. A polgárőr tanúk a **sértett** előállításával kapcsolatban egybehangzóan állították, hogy nem volt nála személyi igazolvány. A másodfokú bíróság mégis csak annyit rögzített, hogy az nem állapítható meg, hogy volt a sértettnél igazolvány. Ehelyett azt kellett volna megállapítani a bizonyítékok alapján, hogy nem volt igazolvány a sértettnél, ezért került sor az előállítására, így előállítása az Rtv. alapján jogszerű volt.

A védő szerint az eljáró bíróságok a tanúvallomások mellőzése tárgyában indokolási kötelezettségüket nem teljesítették. A sértett első kihallgatása nem az eljárási szabályoknak megfelelően, hanem jogszabálysértő módon történt. A kihallgatást megelőzően a sértettnak lejátszott hangfelvétel miatt a sértett e tanúvallomását a bizonyítékok közül kirekesztendőnek tartja. A III. rendű terhelt

a terhére rótt bűncselekmény elkövetését tagadta, a mentő bizonyítékokat az elsőfokú és a másodfokú bíróság nem értékelte. Az indokolásban bizonyos körülmények nagyvonalúan vannak rögzítve, és nincs véglegesen levont következtetés a bíróság által megállapított tényállás megalapozottságára. A sértett - védői álláspont szerint kikényszerített - vallomása és az ő vallomását alátámasztani igyekvő tanúk vallomása áll szemben a terheltek és a polgárőrök vallomásával, továbbá a fogdaorvos által kiállított okirattal, amely a sértett sértetlenségére utal, valamint **T.2.** vallomásával, illetőleg az orvosszakértői véleménnyel is.

A megállapított tényállás a védő álláspontja szerint több megalapozatlansági okban is szenved. Álláspontja szerint a III. rendű terhelt vonatkozásában legfeljebb a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás alapesete lenne megállapítható. Amennyiben mégis a megállapított tényállás az irányadó, abban az esetben a másodfokú bíróság a III. rendű terhelt vonatkozásában eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki, ugyanis az I-III. rendű terheltek vonatkozásában a halmazati tételkeretre hivatkozik, annak ellenére, hogy a III. rendű terhelt felelősségét csak 1 rendbeli bűncselekményben állapította meg a bíróság. Véleménye szerint ugyanis a halmazati büntetés 2-12 év közötti tételkeretben történő mozgása eredményezte a III. rendű terhelttel szemben 3 év szabadságvesztés kiszabását.

Mindezek alapján elsődlegesen a III. rendű terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés lényeges enyhítését, esetlegesen a büntetés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta. Harmadlagosan indítványa az elsőfokú és a másodfokú határozat III. rendű terhelt vonatkozásában történő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult.

4. Az V. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványát a régi Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozással terjesztette elő.

A védő véleménye szerint nem volt bizonyíthatóan kimutatható a sértett szervezetében az a gyógyszer, amit a vád szerint az V. rendű terhelt a sértett védekezésre képtelen állapotba helyezéséhez használt. Az V. rendű terhelt által a nyomozás során e tekintetben tett vallomást nem tartja figyelembe vehetőnek azért, mert szerinte adatok bizonyítják, hogy azt pszichikai kényszer hatására tette, a nyomozó hatóság kilátásba helyezte, hogy beismerés esetén eltekintenek a fogvatartásától. Kifogásolja továbbá, hogy az V. rendű terhelt e kihallgatása során nem volt jelen védő.

Kifejtette, miszerint amennyiben nem állapítható meg, hogy az V. rendű terhelt védekezésre képtelen állapotba helyezte a sértettet,

és ilyen módon vette el a pénzét, úgy vele szemben nem lehet megállapítani a rablás elkövetését. Ezért a cselekményt enyhébben kell minősíteni, aminek a következtében a vele szemben kiszabott büntetést is enyhíteni kell.

-.-.-

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványokat részben kizártnak, részben alaptalanoknak tartotta.

Kifejtette, hogy a régi Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ebből az következik, hogy a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapítottan nem támadható.

Véleménye szerint a felülvizsgálati indítványok részben éppen a tényállás megalapozottságát vitatják, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét kifogásolják, továbbá az irányadó tényállásban foglaltaktól eltérő tényekre alapítják jogi álláspontjukat. Mindezek a fent idézett rendelkezésbe ütköznek, ezért a törvényben kizártak.

Rámutatott, hogy a felülvizsgálati indítványok azon részei, amelyek megalapozatlanságra hivatkoznak, főként a nyomozás során megvalósultnak látott relatív eljárási szabálysértésre visszavezethetően, szintén a törvényben kizártak, mert relatív eljárási szabálysértés felülvizsgálatot nem alapozhat meg. Felülvizsgálat elrendelésére csak a (rég) Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (abszolút) eljárási szabálysértés miatt kerülhet sor, a relatív eljárási szabálysértések viszont nem tartoznak ebbe a körbe. Hivatkozva a BH 2015.154. számon közzétett eseti döntésre, kifejtette, hogy a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak, mivel azok relatív eljárási szabálysértést valósítanak meg.

Álláspontja szerint, mivel megalapozatlanságra, illetve relatív eljárási szabálysértésre felülvizsgálat nem alapítható, kizárt a felülvizsgálati indítványok mindazon része, amely szerint a bíróság valamely bizonyítékot tévesen fogadott el, vagy vetett el, továbbá az is, amely szerint a bíróságnak valamely bizonyítékot valamely relatív eljárási szabálysértés miatt ki kellett volna zárnia a bizonyítékok köréből, illetőleg ezekhez képest más tényállás lett

volna megállapítható, amelyhez képest viszont a terhelt cselekményét enyhébben kellett volna minősíteni, vagy fel kellett volna menteni az ellene emelt vád alól.

Hivatkozva a BH 2016.163. számon közzétett döntésre, rámutatott, miszerint a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti tények, amelyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében. Ennek megfelelően járt el a másodfokú bíróság, amikor átemelte a történeti tényállásba az elsőfokú bíróság indokolásából a 29. oldal második és harmadik bekezdésében rögzített azon szövegrészeket, hogy az intézkedésre a sértettel szemben az I. rendű terhelt barátját ért kár, sérelem miatti bosszúállás miatt került sor, a **sértett** az intézkedésre okot nem adott (a másodfokú ítélet indokolásának 14. oldalán az utolsó bekezdésben foglaltak). Az elsőfokú ítélet jogi indokolása körében (az elsőfokú ítélet 29. oldalának utolsó előtti és utolsó, valamint 30. oldalának első bekezdésében) ugyanakkor az elsőfokú bíróság egyéb, a történeti tényállásba tartozó megállapításokat is tett. Így:

- volt rendőr zászlós II. rendű és III. rendű terheltek tudták, hogy az I. rendű terhelt ismerte a sértettet.
- A II. rendű és III. rendű terheltek kötelezettségeiket elmulasztva, társukkal együttműködve alkalmaztak kényszerítő eszközt a sértettel szemben, illetve működtek közre **vidékre** szállításában, valamint tartották fogva.
- A II. rendű és a III. rendű terheltek fellépését a sértettel szemben az határozta meg, hogy a sértett feljelentéssel fenyegette őket a jogszerűtlennek tartott intézkedés miatt.

A Legfőbb Ügyészség véleménye szerint a fentiekre is figyelemmel, az irányadó tényállás maradéktalanul tartalmazza azokat a tényeket, amelyek az I. rendű, a II. rendű illetőleg a III. rendű terheltek esetében a jogellenes fogvatartás, az V. rendű terhelt esetében a rablás bűncselekményének megállapítását, és e cselekmények jogerős ítélet szerinti minősítését megalapozzák. Így az irányadó tényálláshoz képest e cselekmények vonatkozásában a bűnösség megállapításának, illetőleg a minősítésnek a vitatása alaptalan.

Kifejtette azt is, hogy anyagi jogi törvénysértés hiányában önmagában a büntetés nem támadható, ezért a felülvizsgálati indítványok az enyhébb minősítésre alapozottan enyhítést célzó részükben sem helytállóak.

A III. rendű terhelt védőjének az enyhítés iránti igényével

kapcsolatban (a másodfokú bíróság a halmazati tételkeretet vette figyelembe a III. rendű terhelt esetében is, akire az nem irányadó) a Legfőbb Ügyészség azt az álláspontot foglalta el, miszerint kétségtelen, hogy a másodfokú bíróság a halmazati tételkerettel érintett terheltek körében tévesen jelölte meg a III. rendű terheltet, a vele szemben kiszabott tényleges büntetés tartama azonban megfelel a büntetési céloknak, és a belső arányosság követelményeinek, de a III. rendű terheltre irányadó két évtől nyolc évig terjedő büntetési tételkeretnek is, ezért törvénysértőnek nem tekinthető. Az egyébként a rendelkező részben foglaltakhoz képest nem is halmazati büntetésként került kiszabásra.

Az I. rendű és a II. rendű terhelt védője által is feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésre való hivatkozással kapcsolatban a Legfőbb Ügyészség azt fejtette ki, hogy az 1/2002. Büntető jogegységi határozatban foglaltak szerint eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú bíróság a hat hónapon belül megtartott tárgyalást - az ülnök személyének megváltozása ellenére - a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével nem ismétli meg [1973. évi Be. 197. § (2) bekezdés]. A másodfokú bíróság az ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha ez az eljárási szabálysértés az ítéletet lényegesen befolyásolta [1973. évi Be. 261. § (1) bekezdés]. Számára e megfogalmazásból nyilvánvaló, hogy a felülvizsgálati indítványokban hivatkozott ezen eljárási szabálysértés nem feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező, hanem relatív eljárási szabálysértés, amire viszont - mint ahogy arról fentebb már szó volt - felülvizsgálat nem alapítható. Így lényegében a felülvizsgálati indítványok e részükben is kizártak.

A Legfőbb Ügyészség véleménye szerint a II. rendű terhelt védője tévesen hivatkozott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésként arra is, hogy **II.védő** a perbeszéd megtartására nem volt jogosult. E vonatkozásban a másodfokú ítélet indokolásában, a 10. oldal második bekezdésében írtakat tartja helytállónak. **II.védő** a II. rendű terhelt egyik meghatalmazott védője volt. Mivel pedig védő az adott tárgyalási napon mindvégig jelen volt, a védő távollétére alapított feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósulhatott meg. A Be. 44. § (3) bekezdésében foglaltak megsértése relatív eljárási szabálysértés, ami viszont felülvizsgálatot nem alapozhat meg.

Foglalkozott a Legfőbb Ügyészség azzal a kérdéssel is, hogy a felülvizsgálati indítványok egyes részei az indokolási kötelezettség elmulasztására is hivatkoztak, amely a régi Be. alapján felülvizsgálatot eredményező feltétlen hatályon kívül helyező eljárási szabálysértést valósít meg. E körben - utalva a BH 2013.10.I. számú határozatra - azt jegyezte meg, a jelen esetben az

eljáró bíróságok e kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek, indokolásukból pontosan megállapítható, hogy a tényállás megállapítását, a bűnösséget, illetőleg a jogi minősítést mire alapozták, így a felülvizsgálati indítványok az indokolási kötelezettség nem teljesítésére vonatkozó részükben alaptalanok. Az e körben írtak lényegében az ügydöntő határozat megalapozottságát támadják, ami kizárt.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vétettek más feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (abszolút) eljárási szabálysértést sem, ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt, és a Budapest Környéki Törvényszék 20.B.82/2012/209. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.241/2017/15. számú ítéletét I. rendű, volt rendőr zászlós II. rendű, III. rendű és V. rendű terheltek tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.553.2018/1.).

-.-.-

1. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára írásbeli észrevételt tett, melyben azonban felülvizsgálati indítványának I. részében írtakat foglalta össze, érdemben új érveket nem említett.

Ezt követően I. rendű terhelt védője beadványt csatolt, amely tartalmaz egy igazolást, mely szerint a terhelt rendszeres támogatója a ... Alapítvány, egy igazolást, mely szerint az I. rendű terhelt rendszeresen önkéntes tevékenységet végzett a ... Táncgyegesületnek, egy német nyelvű és az OFFI által lefordított orvosi igazolást, mely szerint az I. rendű terhelt sclerosis multiplex betegségben szenved, egy igazolást, mely szerint a terhelt 2016-tól elismert áruszállítója volt a ... székhelyű, azóta már megszűnt ... cégnél, egy további munkáltatói igazolást, amelyet a szintén ... székhelyű ... GmbH.1. állított ki, egy munkáltatói szándéknyilatkozatot a szintén ... székhelyű ... GmbH.2. részéről, továbbá a terhelt felesége által benyújtott kegyelmi kérelmet és egy családi fotó másolatát.

Az I. rendű terhelt 2018. október 10. napján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig rendelje el büntetése végrehajtásának felfüggesztését.

2. A Legfőbb Ügyészség átiratára a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt és védője külön-külön írásbeli észrevételt tett.

A volt rendőr zászlós II. rendű terhelt az 1/2002. Büntető jogegységi határozat indoklására hivatkozva azzal érvelt, hogy vizsgálni kell, miszerint az ügy megítéléséhez szükséges fontos érdemi anyagok, bizonyítékok ismertetése megtörtént-e, és a bíróság

a vádlottakat az iratismertetésre vonatkozó észrevételezési jogukra figyelmeztette-e, mert ezek alapján lehet csak megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az eljárási szabálysértés az ítéletet lényegesen befolyásolta-e.

Hivatkozott továbbá arra, hogy ügyében két hivatásos bíró járt el, ennek ellenére a tárgyalást az új összetételű tanács elnöke nem a régi Be. 287. § (3) bekezdése szerint kezdte előlről, hanem a (4) bekezdés alapján az iratok ismertetésével ismételte meg a tárgyalást.

Szintén észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság nem a teljes vádiratot, hanem csak a vádirat 2. pontját, az I. és II. rendű terheltek nyomozás során tett vallomásait és a korábbi tárgyaláson tett észrevételeiket ismertetete, de a régi Be. 288. § szerinti kihallgatás nem történt meg.

Kifogásolta azt is, hogy a 2016. március 22-i tárgyalási napon - az ülnökváltozást követően - nem kezdte előlről a tárgyalást. Ezzel kapcsolatban vitatta a másodfokon eljárt ítélőtábla határozatában kifejtetteket.

Véleménye szerint iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a teljes bizonyítási anyagot megismerte.

Mindezek alapján álláspontja szerint az 1/2002. BJE szerinti, az ítéletet lényegesen befolyásoló eljárási szabálysértés történt.

A volt rendőr zászlós II. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változatlanul fenntartotta. Előadta, hogy eredeti indítványának megfogalmazásakor is figyelemmel volt a kiegészített tényállás-részre is, és fenntartotta azt a véleményét, hogy a kiegészített tényállás alapján sem vonható következtetés a jogellenes fogvatartás II. rendű terhelt általi megvalósítására. Vitatta továbbá a támadott határozatokban megállapított minősítést a minősített eset megvalósulása szempontjából is.

Ezen túlmenően fenntartotta eljárási kifogását is a vezető védő távollétével kapcsolatban.

-.--

A felülvizsgálati indítványok benyújtására, illetve a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatának beszerzésére még a régi Be. hatálya alatt került sor. Időközben azonban - 2018. július 1. napján - már hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit - a

868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. A felülvizsgálati eljárás tekintetében a törvény ilyen eltérő rendelkezéseket nem tartalmaz, ezért a Kúria az indítványt a 2018. július 1. napján hatályba lépett Be. alapján bírálta el.

Ügyszintén előljáróban kell leszögezni, hogy bár a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa formálisan a Fővárosi Ítéltábla másodfokú határozatának felülvizsgálatára irányul, az tartalmilag az első fokon megállapított tényállásra alapít. A Kúria állandó gyakorlata ilyen esetben a felülvizsgálati indítványt az elsőfokú határozat ellen előterjesztettként is tekinti.

A Be. 649. § (5) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - a (6) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. A felülvizsgálati indítványokban megjelölt, a régi Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja megfelel a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának és b) pont ba) alpontjának, c) pontja pedig - amely a régi törvény 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjára, illetve II-IV. pontjára utal vissza - egy eltéréssel megfelel a Be. 649. § (2) bekezdés b)-e) pontjának, amely a törvény 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértésekre utal.

Az eltérés abban áll, hogy a Be. 608. § (1) bekezdése már nem tekinti feltétlen eljárási szabálysértésnek az indokolási kötelezettség megsértését, vagyis azt az esetet, ha a bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan [régí Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pont].

Ennek következményét pedig a Be. 870. § (3) bekezdése tartalmazza. Eszerint a korábbi jogszabály alapján előterjesztett panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány elbírálását e törvény hatálybalépése után a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetve a bíróság mellőzi, és erről az előterjesztőt tájékoztatja, ha e törvény alapján nincs helye panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány előterjesztésének, vagy annak címzettje e törvény alapján nem jogosult a döntésre.

Ennélfogva a felülvizsgálati indítványok azon részeivel, amelyek az eljárási bíróságok fenti eljárási szabálysértésére hivatkoznak, a törvény rendelkezése értelmében a Kúria már nem foglalkozhat.

A felülvizsgálati indítványok elbírálására a Kúria a Be. 660. § (1)

bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványokban hivatkozottak alapján bírálta felül; emellett a 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálta a 649. § (2) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

-.-.-

Az indítványok részben a törvényben kizártak, részben alaptalanok.

A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A 650. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárás bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

1. I. rendű terhelt azon - már az alapeljárásban is előterjesztett - védekezése, miszerint a sértettel szemben fogatosított rendőri intézkedés (az igazoltatás és az előállítás) jogszerű volt, így a terhére legfeljebb a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette lenne megállapítható, a jogerős határozatokkal megállapított tényállást támadja, ezért az a törvényben kizárt.

A felülvizsgálati indítvány szempontjából az irányadó tényállás szerint V. rendű terhelt 2010. március 11-én magát szabálysértési előadónak kiadva beidézte - az előzetesen megbeszélte terveknek megfelelően - a sértett fiát a ... Rendőrkapitányságra; majd annak távozása után bement a néhai sértetthez, akit a magával hozott és kávéba kevert gyógyszerporral megitatott. Miután a sértett ettől elkábult, a szekrényből kivette annak megközelítőleg 2 millió forintját, majd eltávozott. A pénzt az I. rendű, IV. rendű és V. rendű terheltek egymás között elosztották.

A tényállás 2. pontja szerint III. rendű terhelt 2011. augusztus 22-én az éjjeli órákban a volt rendőr zászlós II. rendű és az I. rendű terheltekkel egyetemben intézkedést kezdeményezett a sértettel szemben, őt a rendőrautóba ültették, ahol bántalmazással fenyegették és a ... Rendőrsre szállították. Az intézkedésre a sértettel szemben az I. rendű terhelt barátját ért kár, sérelem miatti bosszúállás okán került sor, **sértett** az intézkedésre okot

nem adott.

Mindennek során tovább folytatták a sértett fenyegetését, őt a rendőrörs bezárt előterében helyezték el és róla a bilincset nem vették le. Az I., II. és III. rendű terheltek a sértettet bántalmazták, testszerte ütötték, majd a földre került sértettet többször megrúgták, amitől elájult. Miután magához tért, a fenyegetést és a bántalmazást tovább folytatták. A sértett orvosi ellátásáról nem gondoskodtak, őt magatehetetlen állapotban még az éjszaka folyamán ... külterületére vitték és a gépkocsiból kilökve otthagyták.

Annak érdekében, hogy az előállítás elmulasztását leplezzék és a sértett sérüléseinek más módon keletkezése és az időmúlás miatt magyarázhatóvá vált - a más ügyben a sértettel szemben kiadott elfogatóparancs alapján - elfogásáról és előállításáról határoztak. A sértettet hajnalban a ... Rendőrkapitányságra előállították, ahol az I. rendű terhelte olyan jelentést készített, amely a sértett sérüléseit, illetve annak keletkezésének körülményeit nem tüntette fel.

Ezt követően az I. rendű és II. rendű terheltek megállapodtak abban, hogy a sértettnak az éjszaka történt rendőrségre szállítását úgy tüntetik fel jogszerűnek, hogy jelentésükben azt állítják, mintha az igazoltatott személy más személy, a sértett adatait mondta volna be és ennek megállapítása érdekében állították volna elő. Ezt elkészítették, aláírták és egyikőjük a sértett nevében aláírta az előállított személy jogainak biztosításáról szóló nyilatkozatot is. Az átadókönyvbe és a ... Rendőrkapitányság eseménynaplójába is azt vezették be, hogy a sértett testvérét állították elő és nem pedig a tényleges sértettet.

Az első fokon megállapított, és a másodfokon törvényesen helyesbített tényállás szerint ugyanis a rendőröket nem a **sértett** viselkedése miatt hívták ki az ... büféhez, a rendbontást ismeretlen személy valószínűsítette meg. Szintén a másodfokú bíróság rögzítette a tényállás részeként, hogy rendőri intézkedésre a sértettel szemben az I. rendű terhelte barátját ért kár, sérelem miatti bosszúállás miatt került sor, **sértett** az intézkedésre okot nem adott (másodfokú ítélet 14. oldal utolsó két bekezdés). Szintén tartalmazza a másodfokú ítélet, miszerint ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, miszerint **a** sértettnél volt-e személyi igazolvány (amint azt a sértett állította), vagy sem, amint azt az I. rendű terhelte állította. Azt azonban rögzíti a másodfokú ítélet, hogy az I. rendű terhelte már korábban is intézkedett a sértettel szemben, ismerte őt, személyazonossága nem volt kérdéses.

Mindezen körülmények alapján nyilvánvaló, a rendőrség tevékenységére vonatkozó, a védő által hivatkozott jogszabályok

alapján az előállítás törvénysértő volt. Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint ugyanis a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Ilyen törvényes cél a jogerősen megállapított tényállás szerint nem volt. Sőt, maga a tényállás azt sem rögzíti, hogy **sértettel** szemben igazoltatás rendőri intézkedés folyt. A tényállás kizárólag azt tartalmazza, hogy a sértett az intézkedésre okot nem adott, a megbilincselésre és az előállításra az I. rendű terhelt bosszúállása miatt került sor. Ez pedig nyilvánvalóan törvénysértő, mert az I. rendű terhelt - aki akkor rendőr törzsőrmesterként a rendőrség hivatásos állományú tagja, ekként a Btk. 549. § (1) bekezdés k) pontja alapján hivatalos személy volt - a hivatali helyzetével azért élt vissza, hogy a sértettnek jogtalan hátrányt okozzon. Ennek során szükségtelenül vele szemben kényszerítő eszközt alkalmazott, személyi szabadságától megfosztotta, majd társaival a rendőrség hivatali helyiségében bántalmazta. E magatartásával pedig megszegte az Rtv. 15. §-ában, 16. § (1) bekezdésében, a már felhívott 29. § (1) és (5) bekezdésében, 33. § (2) bekezdésében, 47. és 48. §-ában foglaltakat.

Ezért a jogerős határozatokban megállapított tényállás alapján az I. rendű terhelt hivatali rendet sértő cselekményeinek minősítése törvényes.

A tényállás-támadási tilalomból [Be. 659. § (1) bekezdés] következően törvényben kizárt a felhasznált bizonyítékok törvényességének megkérdőjelezése is. Ezért azzal, hogy az I. rendű terheltre terhelő vallomást tett IV. rendű terhelt milyen körülmények között tett vallomást a nyomozás során, a Kúria szintén nem foglalkozhat.

A védő feltételen hatályon kívül helyezési ok fennállására is hivatkozott. Ez azonban az alábbiak szerint alaptalan: Amint arra a Legfőbb Ügyészség is rámutatott, a régi Be. 373. § (1) bekezdés II. a) pontjában - a hatályos törvény 608. § (1) bekezdés a) pontjában - írt eljárási szabálysértés nem valósult meg, mivel a bíróság törvényesen - a törvényszéki első fokú büntetőügyekben eljáró bírósági tanácsra vonatkozó szabályok szerint - meg volt alakítva, és arra sem merült fel adat, hogy a bíróság tagjai nem voltak mindvégig jelen a tárgyaláson. Az, hogy a bíró - akár a hivatásos bíró, akár az ülnök - személyének megváltozása folytán a tárgyalást meg kell ismételni, nem azt jelenti, hogy azt ténylegesen előlről, a vádirat ismertetésével meg kell ismételni (mint ahogyan eredetileg előírta azt az 1973. évi Be.), hanem a régi Be. 284. § (4) bekezdése alapján az iratok ismertetésével is megismételhető.

Az 1/2002. BJE határozat - amely a régi Be. hatályban létének ideje alatt is alkalmazható volt - ezért rendelkezik úgy, hogy a korábbi tárgyalás anyaga ismertetésének elmaradása nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértés. A relatív eljárási szabálysértéseket a régi Be. 375. § (1) bekezdése sorolta fel, a jelenleg hatályos Be. pedig a 609. § (2) bekezdésében ad egy példálózó felsorolást. Ugyanakkor sem a régi Be. 416. § (1) bekezdése, sem a hatályos Be. 649. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé a relatív eljárási szabálysértések miatt a felülvizsgálati eljárást. Így tehát a védő vélekedésével szemben nem valósult meg a felülvizsgálati eljárásra okot adó feltétlen eljárási szabálysértés sem (EBH 2007.1953., 97/2012. BK vélemény 2. pont).

A Kúria az I. rendű terhelt védője által csatolt munkáltatói igazolások és orvosi iratok kapcsán rámutat: A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ebből következően azon okiratoknak, amelyeket az I. rendű terhelt érdekében nyújtottak be, a felülvizsgálati eljárásban semmilyen jelentőségük nincs.

A Kúria az I. rendű terhelt büntetés félbeszakítási kérelmével kapcsolatban megjegyzi: állandó gyakorlata szerint a büntetés végrehajtása felfüggesztését vagy félbeszakítását akkor rendeli el, ha a felülvizsgálati indítvány alapján azonnal megállapítható, hogy a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére, a terhelt felmentésére vagy a törvénysértően súlyos büntetés nyilvánvaló enyhítésére fog sor kerülni, ez utóbbi esetben is csak akkor, ha az ún. túltöltés veszélye áll fenn. Ez esetben a Kúria ilyen nyilvánvaló okot nem látott.

A büntetés félbeszakítását egyébként a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv.tv.) 116. § (1) bekezdésében felsorolt személyek, az ott meghatározott időtartamig engedélyezhetik.

2. II. rendű terhelt védőjének alapvetően eljárásjogi okokra alapozott felülvizsgálati indítványa a következők miatt alaptalan:

A régi Be. 44. § (3) bekezdése előírta, hogy ha a terhelt érdekében több védő jár el, közülük a hivatalos iratokat - ideértve az idézést és az értesítést is - a vezető védőnek kell kézbesíteni, jogorvoslati nyilatkozatra és perbeszéd tartására a vezető védő vagy az általa kijelölt védő jogosult. Vezető védőnek mindaddig, amíg a védők egybehangzóan mást nem jelölnek meg, az ügyben meghatalmazást elsőként benyújtó védőt kell tekinteni.

A Fővárosi Ítéltábla ítéletének 10. oldalán szerepel, miszerint a Budapest Környéki Törvényszék 20.B.82/2012/209. számú, a 2017. május 22. napján megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvében elírás történt, a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt védelmében **I.védő** ügyvéd helyett a szintén meghatalmazott védőként eljáró **II.védő** tartott perbeszédet és tett jogorvoslati nyilatkozatot.

Ezért a Kúria alaptalannak tartotta azt a védői hivatkozást, hogy a II. rendű terhelt esetében a perbeszédet nem **I.védő** ügyvéd tartotta meg, egyben a Kúria rámutat, hogy feltételen eljárási szabálysértés abban az esetben sem történt volna, ha nem a vezető védő tartja a perbeszédet, mivel a tárgyaláson a II. rendű terhelt védelmében védő jelen volt, tehát a régi Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontja szerinti hatályon kívül helyezési ok nem valósult meg, legfeljebb a 375. § (1) bekezdésében körülírt relatív eljárási szabálysértés, amely adott esetben még a rendes jogorvoslati eljárásban sem vezetne hatályon kívül helyezéshez, minthogy a terhelt törvényes jogai nem csorbultak. A Kúria megjegyzi egyébként, hogy a II. rendű terhelt vonatkozásában a védelmi fellebbezés írásba foglalt indokolását is **I.védő** ügyvéd készítette el, és ő vett részt a másodfokú nyilvános ülésen is.

Ami a volt rendőr zászlós II. rendű terheltnek és védőjének külön-külön előadott, a tanácsváltozással kapcsolatos kifogásait illeti, a Kúria utal arra, amit az előzőekben, az I. rendű terhelt védőjének ugyanilyen indítványa kapcsán már kifejtett.

Szintén utal a Kúria arra, hogy a Be. 659. § (1) bekezdésében írt tilalom folytán a felülvizsgálati eljárásban a hangfelvétel ismételt lejátszásának hiánya, mint a bizonyítási eszköz felhasználhatóságának kérdése nem vizsgálható.

Az előzőekben kifejtette a Kúria azt is, hogy a régi Be. 373. § (1) bekezdés III. b) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés miatt a Be. hatálybalépését követően felülvizsgálati eljárás már nem folytatható le. Egyebekben pedig az, hogy egy bizonyítási eszköz felhasználása törvényesen történt-e, semmilyen összefüggésben nincs az ítélet rendelkező része és indokolása közötti esetleges ellentét.

A felülvizsgálati indítvány további része anyagi jogi törvénysértés címén az irányadó tényállást támadja. Eszerint a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt az I. rendű terhelt egyetértésével megbilincselte a sértettet, és beültette a rendőrautóba, ezt követően az I. rendű és a III. rendű terhelttel a ... Rendőrőrsön hosszasan bántalmazták, aztán ... külterületén a gépjárműből kilökve az összevert sértettet magára hagyták. Ezzel a magatartásával II. rendű terhelt volt rendőr zászlós ugyanúgy

megszegte az Rtv. 15. §-ában, 16. § (1) bekezdésében, a már felhívott 29. § (1) és (5) bekezdésében, 33. § (2) bekezdésében, 47. és 48. §-ában foglaltakat, mint az I. rendű terhelt.

Kétséggkívül a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt esetében az első fokon megállapított és másodfokon helyesbített tényállásból önmagában nem következik a Btk. 304. § (2) bekezdés a) pontja szerinti, aljas indokból vagy célból történt elkövetés, mint minősített eset megállapíthatósága.

Ugyanakkor a töretlen ítélkezési gyakorlat alapján az alapítéletekben foglalt tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti tények, melyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.).

Ennek alapján - a Legfőbb Ügyészséggel egyetértve - a Kúria a tényállás részének tekinti az elsőfokú ítélet 29. oldalának utolsó két, illetve 30. oldalának első bekezdésében szereplő alábbi ténymegállapításokat:

- volt rendőr zászlós II. rendű és III. rendű terheltek tudták, hogy az I. rendű terhelt ismerte **a** sértettet.
- A II. rendű és III. rendű terheltek kötelezettségeiket elmulasztva, társukkal együttműködve alkalmaztak kényszerítő eszközt **a** sértettel szemben, illetve működtek közre **vidékre** szállításában, valamint tartották fogva.
- A II. rendű és a III. rendű terheltek fellépését a sértettel szemben az határozta meg, hogy a sértett feljelentéssel fenyegette őket a jogszerűtlennek tartott intézkedés miatt.

Ezért az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg a volt rendőr zászlós II. rendű terhelt esetében is a Btk. 304. § (2) bekezdés a) pontja szerinti minősített esetet, az aljas indokból vagy célból történő elkövetést.

3. III. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa a Be. 659. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a törvényben kizárt. A felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. Így nem vizsgálható sem a terheltek, sem a sértett, sem a tanúk szavahihetősége, az sem, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás során milyen esetleges hibát vétettek, és nem lehet a megállapított tényállástól eltérő vagy abban nem szereplő körülményre sem hivatkozni.

Az, hogy az eljáró bíróságok mely tanúvallomásokat fogadtak el, és melyeket nem, a bírói mérlegelés körébe tartozó kérdés, amely a

felülvizsgálati eljárásban nem vitatható. Megjegyzi a Kúria, hogy a polgárőr tanúk vallomását a Budapest Környéki Törvényszék nem kirekesztette a bizonyítékok közül, hanem nem fogadta el.

A védő álláspontjával szemben az eljáró bíróságok a szükséges mértékben eleget tettek indokolási kötelezettségüknek az egyes bizonyítékok bizonyító erejét illetően, az indokolási kötelezettség megsértésére – minthogy az már nem feltétlen eljárási szabálysértés – 2018. július 1. napja óta a felülvizsgálati eljárásban nem lehet hivatkozni.

Alaptalan a védő érvelése a minősítés kérdésében is. Mint azt előzőleg a Kúria kifejtette, az elsőfokú ítélet 29. oldalának utolsó két, illetve 30. oldalának első bekezdésében szereplő ténymegállapításokkal a jogerős ítéletek szerinti minősítés III. rendű terhelnél is megállapítható, azzal, hogy a jogellenes fogvatartás büntetében cselekvősege inkább bűnsegédi, mint társtettesi magatartásként értékelhető.

Ennek azonban nincs jelentősége, mivel a Btk. 14. § (3) bekezdése alapján a bűnsegédre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. Kétségtelen, hogy tévedett a Fővárosi Ítéltábla, amikor a III. rendű terhelt esetében is felhívta a halmazati szabályokat. III. rendű terhelt esetében a Btk. 81. § (3) bekezdését nem kell alkalmazni. Ez azonban a kiszabott büntetést nem teszi törvénysértővé.

A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítása, b) pontja szerint pedig akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott. A törvény önmagában a büntetés mértékét illetően nem teszi lehetővé a felülvizsgálatot. Ezért az erre irányuló védői felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt.

4. V. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa a törvényben kizárt.

Azok az érvek, amelyeket a védő előterjesztett, kizárólag a jogerősen megállapított tényállást támadják, kétségbe vonva azt az ítéleti ténymegállapítást, miszerint néhai sértettet az V. rendű terhelt kábította el egy Rivotril nevű gyógyszernek a sértett kávéjába keverésével. Ugyanígy nem támadható a felülvizsgálati eljárásban az sem, hogy a nyomozás során a terheltet illetően történt-e törvénysértés, akár a kihallgatása módját, akár azt illetően, hogy volt-e jelen védő.

A törvényben kizárt ugyanis a felülvizsgálati eljárásban a nyomozás

során elkövetett esetleges törvénysértéseket sérelmezni. A felülvizsgálati eljárásban kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott, a bíróság által elkövetett eljárási szabálysértésre lehet hivatkozni, a nyomozás során elkövetett eljárási hibák, szabálysértések - még ha azok ténylegesen megtörténtek is - a felülvizsgálati eljárásra nem adnak lehetőséget.

Ez utóbbi körben megjegyzi a Kúria, hogy az V. rendű terhelt őrizetbe vételét 2010. június 29-én 07 óra 40 perckor rendelték el (nyomozati iratok 621. oldal), ugyanakkor részére a Pestvidéki Nyomozó Ügyészség ugyanazon nap kirendelte védőként **III.védő** ügyvédet, és a kirendelő határozatban szerepel, hogy a gyanúsított kihallgatása 2010. június 29-én 10 órakor kerül sor (nyomozati iratok 645. oldal), a kirendelő határozatot faxon azonnal kézbesítették a védőnek. A kihallgatás ténylegesen 11 órakor kezdődött meg, a jegyzőkönyv szerint a kihallgatást vezető ügyész a gyanúsítottnak kézbesítette a védőt kirendelő határozat egy példányát, aki a gyanúsítás ellen nem élt panasszal, és úgy nyilatkozott, hogy a kirendelt védőt elfogadja, majd beismerő vallomást tett. V. rendű terhelttel szemben a bíróság 2010. július 1. napjától házi őrizetet rendelte el.

A 8/2013. (III. 1.) AB határozatában az Alkotmánybíróság azt állapította meg, miszerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 48. § (1) bekezdésének alkalmazásakor a terhelt érdekében kirendelt védőt a terhelti kihallgatás helyéről és időpontjáról igazolható módon, olyan időben értesítsék, hogy a kirendelt védőnek lehetősége legyen az eljárási törvényben foglalt jogait gyakorolni és a terhelti kihallgatáson részt venni. Ilyen értesítés elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítékként nem értékelhető.

Az Alkotmánybíróság határozata visszamenőlegesen nem határozhat meg alkotmányos követelményt, tehát a nyomozó ügyészség eljárása törvényes volt. Az e gyanúsított ki hallgatáson elhangzottakat a Budapest Környéki Törvényszék bizonyítékként értékelte, és számot adott arról, hogy a vallomás kirekesztésére vonatkozó indítványnak miért nem adott helyt. Ennek támadása pedig a felülvizsgálati eljárásban szintén kizárt.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványokat a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsul ésen elbírálv a, mivel azoknak nem adott helyt, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat az érintett terhelt tekintetében hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a 458. § (3) bekezdése, felülvizsgálatát

pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. március 5.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő